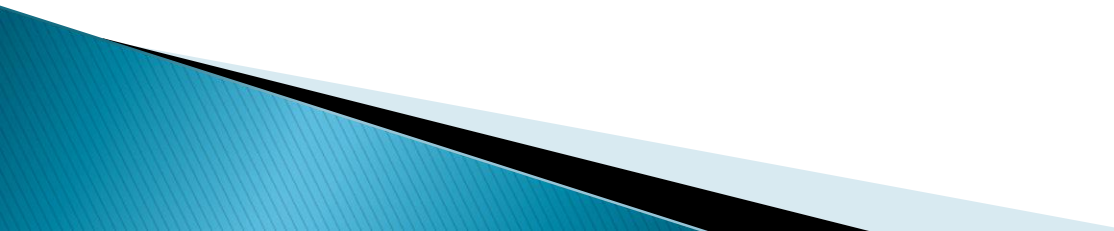

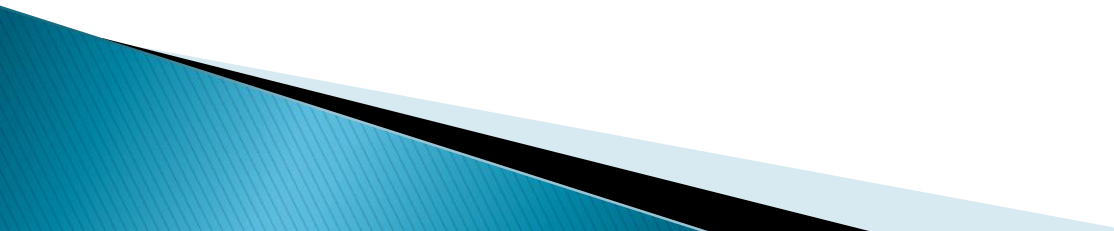
OSNOVI SOCIJALNOG PRAVA

- **Socijalno pravo u objektivnom smislu**, to je pravo koje se reguliše na bazi svih propisa – pravnih normi iz te oblasti
- **Socijalno pravo u subjektivnom smislu**, je pravo koje se ostvaruje od strane pojedinog subjekta – fizičkog lica u skladu sa postojećim propisima

ELEMENTI SOCIJALNOG PRAVA

- ▶ Osnovi elementi koji se odnose na određeno lice koje stiče pravo za socijalnu pomoć
  - ▶ Elementi socijalnog prava koji se odnose na određeni vremenski period dok traju uslovi za koje se dodjeljuje socijalno pravo
-

SOCIJALNA PRAVA – vrste socijalnih prava i pravni odnosi

- ▶ Stambena socijalna prava
  - ▶ Obrazovno–vaspitna socijalna prava
  - ▶ Medicinsko–zdravstvena socijalna prava
  - ▶ Jednokratna socijalna prava
-

RAZVOJ SOCIJALNIH PRAVA U BIH PO FAZAMA

- ▶ Socijalna prava – prava u vezi sa radom, socijalna, zdravstvena i PIO prava pripadaju evropskom modelu rada
- ▶ U BiH primjenjivani su elementi socijalnih prava koji su nastali iz zakona donesenih 1890.g. Engleskoj, 1909. g. u Njemačkoj, 1911. u Francuskoj
- ▶ Obezbjedenje osnovnih elemenata i socijalnih prava u BiH karakteriše evropsko radno i procesno pravo

FAZE RAZVOJA SOCIJALNOG PRAVA U BIH

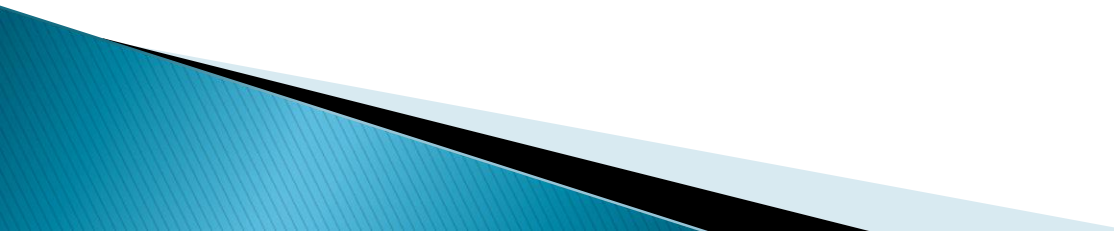
▶ Prva faza

- socijalnih prava nastalih poslije Drugog svjetskog rata do 1952. godine koju karakteriše ukupna finansijska pokrivenost ovih prava od države
- Stvorene su institucije – državni organi za regulisanje socijalnih prava

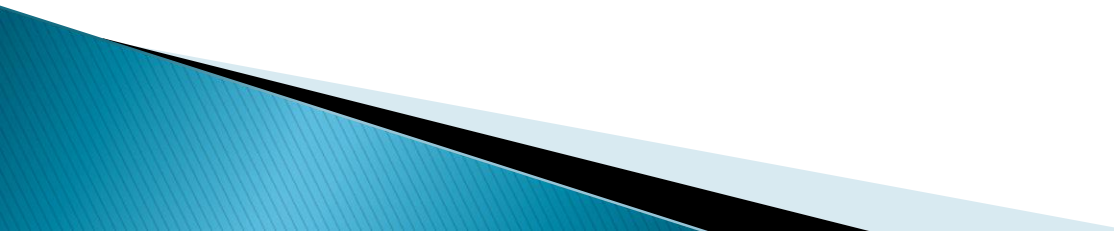
▶ Druga faza do 1974. godine kada je donesen novi zakon u BiH kojim se također održava ukupna državna pokrivenost svih troškova socijalnog osiguranja s tim da se socijalna prava razdvajaju na posebno podržana i osnovna prava

▶ Treća faza – je razvoj socijalnih prava koja su klasificirana a uvode se i posebne participacije – LIČNE PARTICIPACIJE za korištenje određenih prava, i ova faza traje do danas

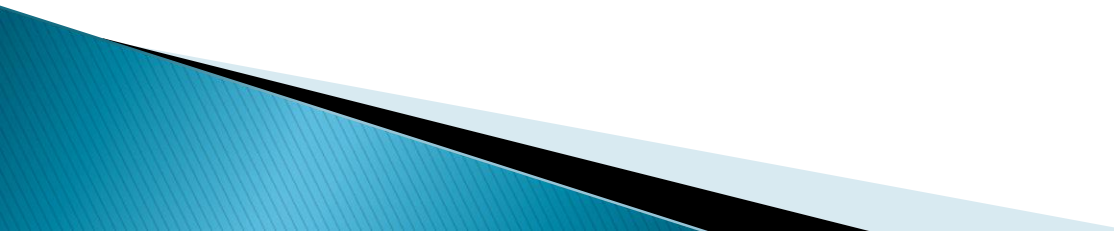
UKUPNOST SOCIJALNIH PRAVA

- ▶ Socijalna prava – prava u vezi sa radom
  - ▶ Zdravstvena prava – prava u vezi sa radom
  - ▶ PIO prava – prava u vezi sa radom
-

SVJETSKI MODELI SOCIJALNIH PRAVA

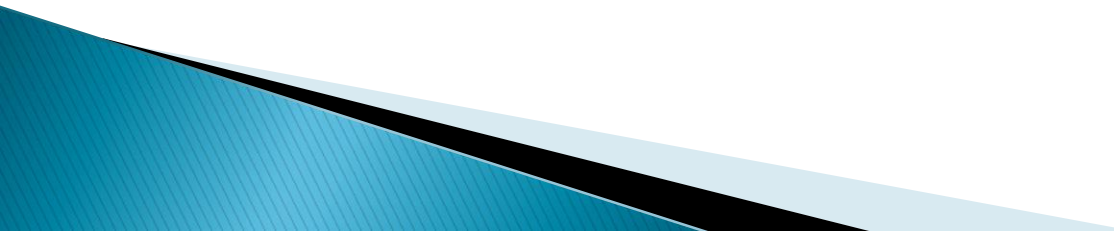
- ▶ Njemački model socijalnih prava u kojima su ova prava pokrivena djelimično od države a drugi dio pokriva osiguranik
  - ▶ Japansko-švedski model - ukupna pokrivenost ovih prava od strane države
  - ▶ SAD model - ukupno privatna pokrivenost socijalnih prava bez učešća države
-

PRINCIPI SOCIJALNIH PRAVA

- ▶ Osnovna prava iz socijalne politike
  - ▶ Provizorana prava iz socijalne politike
  - ▶ Supsidijarna prava iz socijalne politike
-

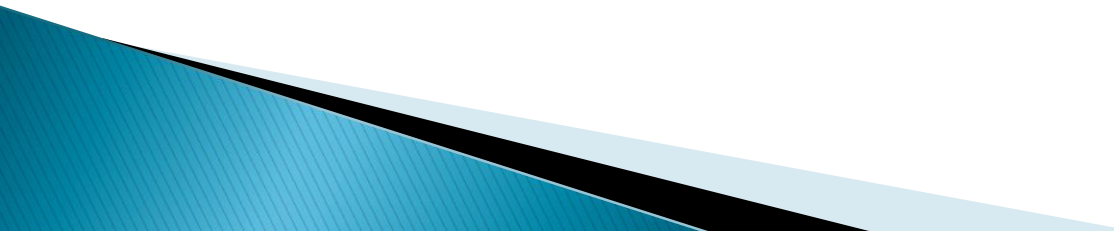
FAKTORI SOCIJALNE POLITIKE

- ▶ Ekonomski faktori socijalne politike
  - ▶ Demografski faktori socijalne politike
  - ▶ Socijalno-politička uloga faktora socijalne politike izražena kroz klasični model socijalne politike i kroz savremeni model socijalne politike
-

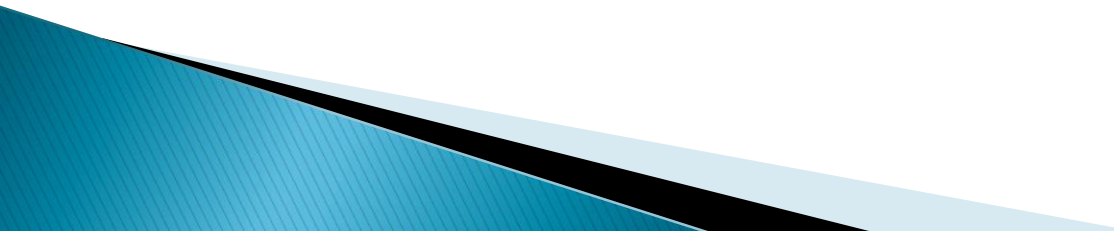
MODELI SOCIJALNE POLITIKE

- ▶ Klasični model socialne politike
  - Rezidualni model
  - Redistributivni model
- ▶ Savremeni model socialne politike
  - Liberalni model socialne politike evropskih zemalja
  - Konzervativni model evropskih zemalja
- ▶

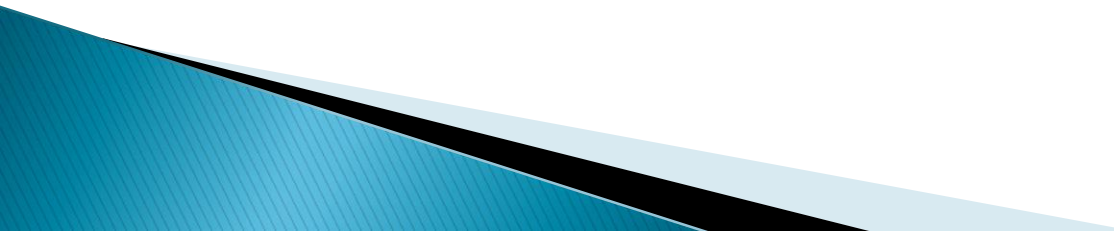
VIDOVI SOCIJALNE POLITIKE

- ▶ Socijalno osiguranje
  - ▶ Socijalna zaštita
  - ▶ Socijalno stanje
  - ▶ Socijalno organiziranje
  - ▶ Socijalna pomoć
-

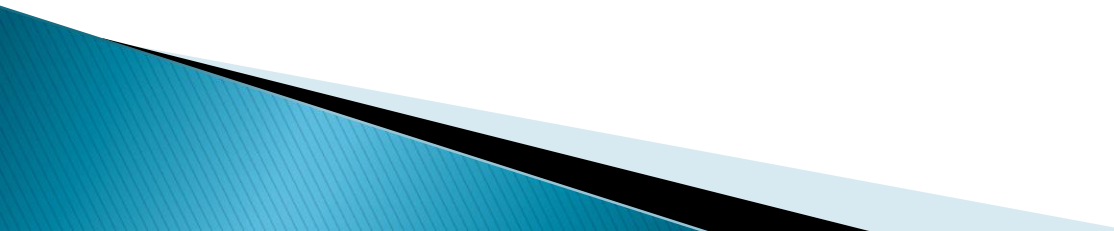
PRAVNE NORME SOCIJALNOG OSIGURANJA

- ▶ Entitetski zakoni o socijalnom osiguranju i propisi nižih nivoa vlasti u BiH
  - ▶ Način pružanja garancija građanima za regulisanje socijalnih prava
  - ▶ Socijalni rizici
  - ▶ Stabilnost socijalnih uslova života
-

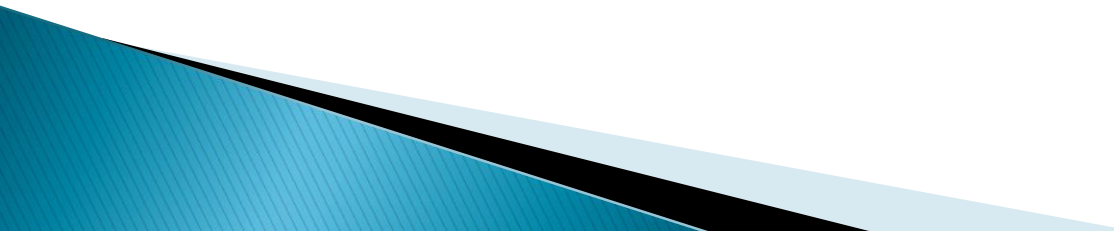
SOCIJALNI RIZICI

- ▶ Osigurana lica
  - ▶ Zdravstvena zaštita od bolesti
  - ▶ Naknada umjesto plaće
  - ▶ Invalidnine
  - ▶ Penzije
-

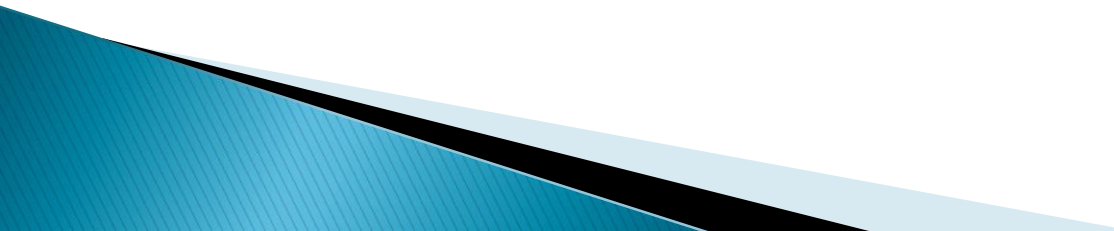
NAČELA SOCIJALNE ZAŠTITE

- ▶ Načelo obaveznosti i dobrovoljnosti
  - ▶ Načelo uzajamnosti i solidarnosti
  - ▶ Načelo jedinstvenosti
  - ▶ Načelo demokracije
  - ▶ Načelo zakonitosti
  - ▶ Načelo neotuđivosti
  - ▶ Načelo međuzavisnosti
  - ▶ Načelo prevencije
-

EVROPSKE I SVJETSKE NORME IZ OBLASTI SOCIJALNE ZAŠTITE

- ▶ Evropska socijalna povelja iz 1965. godine
  - ▶ Konvencije, deklaracije i međunarodni ugovori organizacije UN – oblast socijalne politike
-

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I OBLICI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

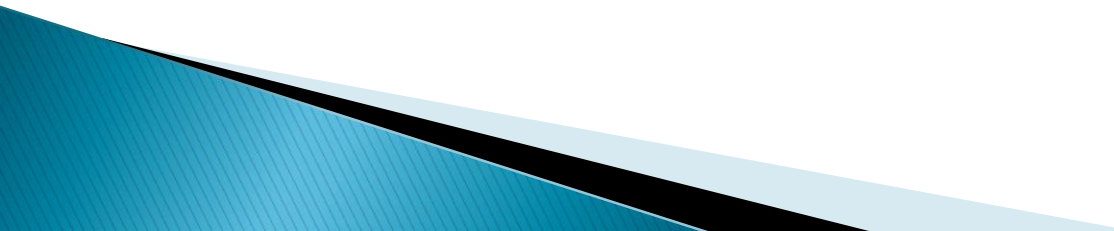
- ▶ Prava i obaveze socijalne zaštite koja se ostvaruju po osnovu propisa iz oblasti zdravstvene zaštite
  - ▶ Uslovi i načela zdravstvene zaštite
  - ▶ Materijalno i procesno zdravstveno osiguranje
-

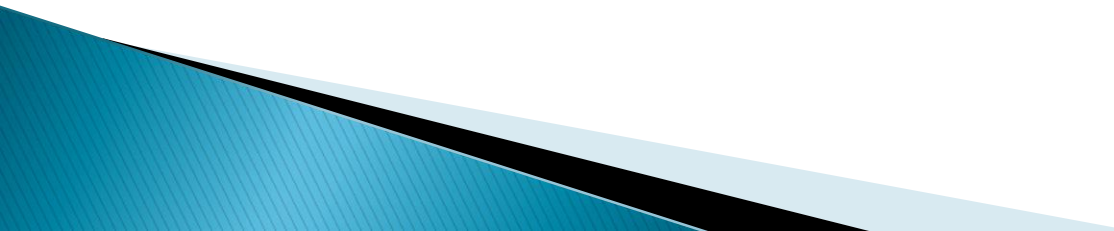
PRINCIPI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

- ▶ Načelo obaveznosti
- ▶ Načelo solidarnosti
- ▶ Načelo uzajamnosti

VRSTE ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

- ▶ Obavezno zdravstveno osiguranje
  - ▶ Dobrovoljno zdravstveno osiguranje
  - ▶ Privatno zdravstveno osiguranje
-

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I NJENE VRSTE U BIH

- ▶ Primarna zdravstvena zaštita
  - ▶ Specijalistička zdravstvena zaštita
  - ▶ Posebna zdravstvena zaštita
-

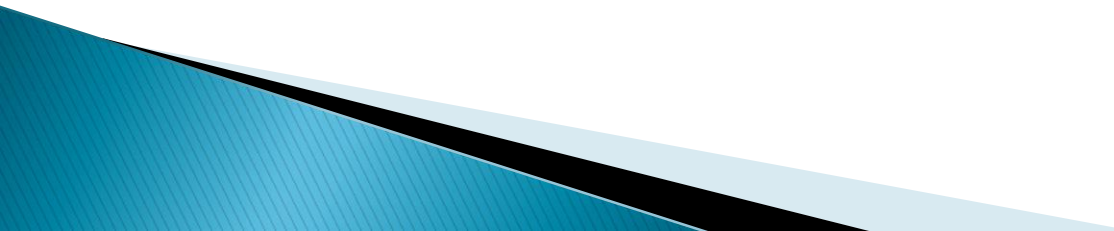
PRAVA IZ ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

- ▶ Medicinska pomoć
- ▶ Liječenje od bolesti i drugih stanja
- ▶ Liječenje povreda na radu
- ▶ Pravo na naknadu plaće zbog bolesti, pravo na putne troškove i ostala prava zdravstvene zaštite
- ▶ Zdravstvene ustanove i institucije s dokumentima – zahtjev za pomoć u liječenju, zdravstvena legitimacija, prijava na obavezno zdravstveno osiguranje – ZO1 i druga dokumenta

PENZIONO INVALIDSKO OSIGURANJE I NJEGOVI ELEMENTI

- ▶ Zakon i ostali propisi iz oblasti PIO
- ▶ PIO u subjektivnom i obejktivnom smislu

MODELI PI OSIGURANJE U SVIJETU

- ▶ Evropski model PIO
  - ▶ Angloamerički model PIO
  - ▶ Švedsko–japanski model PIO
-

PRINCIPI PIO

- ▶ Princip solidarnosti
- ▶ Princip uzajamnosti
- ▶ Princip doprinosa i jednokratnih pomoći

VRSTE PENZIJA U BIH

- ▶ Starosna penzija, invalidska penzija, porodična penzija, drugi vidovi pomoći iz PIO

USLOVI I PRAVA ZA STICANJE PENZIJE

- ▶ Opći uslovi
  - ▶ Posebni uslovi
  - ▶ Svojstva i statusi u ostvarivanju penzija
    - starost
    - smrt
    - godine staža
    - penzijski staž, staž osiguranja, poseban staž i dokup staža
-